

LR Zemkopības ministrija
Valsts aģentūra
LATVIJAS ZIVJU RESURSU AĢENTŪRA
Latvian Fish Resources Agency

Daugavgrīvas iela 8, Rīga, LV-1048
Tālrunis 7612409, fakss 7616946

13.06.2008 Nr. 04/353
Uz 09.06.2008 Nr. 06-02/07

SIA „JZ”
Eksporta iela 5, Rīga, LV-1010

Kopija: Valsts vides dienestam

**Sākotnējās zivsaimnieciskās ekspertīzes atzinums par autoceļa A8
rekonstrukcijas ietekmi uz zivju resursiem**

1. Ekspertīzes pasūtītājs
SIA „JZ”

2. Saņemtie dokumenti
SIA „JZ” vēstule Nr. 06-02/07 no 09.06.2008. „Par iespējamo zaudējumu aprēķinu zivju resursiem autoceļa A8 rekonstrukcijas gadījumā” ar vienu pielikumu.

3. Ekspertīzes objekts
Autoceļa A8 rekonstrukcija.
Rekonstrukcijas gaitā paredzēts esošās autoceļa trases paplašināšana līdz 4 joslām, kā arī tiltu rekonstrukcija un paplašināšana un vietējo ceļu un divlīmeņa ceļa mezglu izbūve. Tā rezultātā paredzēta vairāku jau esošu ūdensteču šķērsojumu rekonstrukcija un jaunu ūdensteču šķērsojumu izbūve.

Paredzēts, ka autoceļa A8 rekonstrukcija skars šādas ūdensteces: Lielupe, Iecava, Misa, Platone, Vircava, Biržiņa, Olaine un Pupla.

Detalizēta informācija par paredzamo šķērsojumu rekonstrukcijas vai būvniecības tehnoloģiju, darbos izmantojamo tehniku un darbu veikšanas laiku saņemtajos dokumentos nav norādīta.

4. Ekspertīze
Ekspertīzes veikšanai izmantoti pasūtītāja iesniegtie materiāli un Latvijas Zivju resursu aģentūras dati.

4.1. Ūdenstilpju un to ihtiofaunas raksturojums
Minētās ūdensteces ir atšķirīgas pēc to garuma, baseina laukuma, krituma, caurteces un citiem parametriem, taču tām ir arī vienojošie faktori.

Nozīmīgākais šīs ūdensteču vienojošais faktors ir to saistība ar Lielupes baseinu. Tā rezultātā visu augstāk minēto ūdensteču ihtiofauna lielākā vai mazākā mērā ir saistīta ar Lielupes ihtiofaunu.

Lielupē un tās baseina ūdenstilpēs sastopama lielākā daļa no Latvijas saldūdens zivju sugām – kopā vairāk nekā 30 sugas. Lielupe ir uzskatāma par vienu no Latvijas zivsaimnieciski nozīmīgākajām upēm, kurai ir liela nozīme ceļotājzivis – vimbas resursu dabiskā atražošanā, pārējo ihtiofaunu veido galvenokārt vietējās zivju sugas – rauda, asaris, līdaka u.c. Lielupe un tās baseina upes ir eitroficētas, tām raksturīga liela zivsaimnieciskā produktivitāte.

4.2. Ekspertīzes objekta ietekme uz zivju resursiem un ieteikumi tās samazināšanai

Ūdensteču šķērsojumu izbūve vai rekonstrukcija var atstāt negatīvu iespaidu uz zivju resursiem. Šādiem darbiem var izcelt vairākus nozīmīgus zivsaimnieciskā riska faktoros.

Pirmkārt, darbi, kas tieši saistīti ar ūdens vidi, izraisa bentosa organismu bojāeju, kā arī pārveido zivju dzīvotnes un nārsta vietas, kā rezultātā uz pārejas periodu samazinās darbu ietekmētās upes daļas zivsaimnieciskā produktivitāte.

Otrkārt, būtisks zivsaimnieciskā riska faktors ir ūdens piesārņošana. Piesārņošana notiek ne tikai tieši upes piedzīvojot ar būvgružiem, naftas produktiem u.c., bet arī veidojoties papildus uzduļķojumam, kā rezultātā ūdens tiek piesārņots ar suspendētām vielām. Ūdens piesārņošana vislielāko iespaidu atstāj uz zivīm to jaunākajās (apaugļoti iķri un kāpuri) attīstības stadijās, kā arī uz planktona un bentosa organismiem. Šī zivsaimnieciskā riska faktora ietekmi ir iespējams būtiski samazināt, novēršot piesārņošanu un samazinot uzduļķojuma veidošanos, kā arī tieši ar ūdens vidi saistītos darbus veicot ārpus zivju nārsta laika.

Treškārt, zivsaimnieciskā riska faktors ir arī pati būve un tās konstrukcija. Zivju resursus negatīvi ietekmē tiltu aizvietošana ar caurtekām vai esošo caurteku pagarināšana un sašaurināšana, kā rezultātā tiek apgrūtināta zivju migrācija. Tāpat negatīvu iespaidu uz zivju resursiem var atstāt upju šķērsojumu izbūve nozīmīgās zivju nārsta vai to mazuļu uzturēšanās vietās, īpaši upju straujteču posmos vai to tiešā tuvumā, kas var izraisīt noteiktu zivju sugu produktivitātes samazināšanos. Visbeidzot, zivju resursus negatīvi ietekmē arī no būvēm to ekspluatācijas laikā notekošais ūdens, kurš ir piesārņots ar naftas ogleņražiem, ceļu kaisīšanā izmantotajiem materiāliem, asfalta daļiņām, citām kaitīgām vielām.

Lai samazinātu autoceļa A8 rekonstrukcijas negatīvo ietekmi uz zivju resursiem, LZRA rekomendē:

1. Maksimāli samazināt tieši ar upes gultni saistīto darbu daudzumu, jo īpaši straujteču posmos vai to tuvumā. Ja upju šķērsojumu izbūvē ir nepieciešami ilgstoši darbi upes gultnē (balstu izbūve u.c.) LZRA iesaka šos darbus veikt ar metāla rievsienu no upes gultnes norobežotā būvbedrē;
2. Novērst ūdens piesārņošanu ar būvgružiem, naftas produktiem u.c. kaitīgām vielām, kā arī maksimāli samazināt uzduļķojuma rašanos un izplatīšanos;
3. Darbus, kas tieši saistīti ar ūdens vidi, neveikt galvenajā saldūdens zivju nārsta laikā no 16.aprīļa līdz 20.jūnijam;
4. Maksimāli izvairīties no zivju migrāciju traucējošu caurteču būvēšanas, tās iespēju robežās paplašinot vai aizstājot ar tiltiem;
5. Maksimāli izvairīties no upju šķērsojumu izbūves nozīmīgās zivju nārsta vietās, īpaši straujteču posmos vai to tiešā tuvumā;

6. Izbūvētos un rekonstruētos ūdensteču šķērsojumus aprīkot ar nosēdakām vai citā veidā samazināt no būvēm upēs notekošo ūdeņu piesārņojuma līmeni.

5. Slēdziens

Autoceļa A8 rekonstrukcijas gaitā paredzēto ūdensteču šķērsojumu izbūve un rekonstrukcija skars atšķirīgas ūdenstilpes, tāpat atšķiras arī šo šķērsojumu izbūves tehniskie risinājumi, tāpēc LZRA uzskata, ka katra plānotā šķērsojuma izvērtēšana ir jāveic atsevišķā ekspertīzē. Šīs ekspertīzes jāveic pēc tam, kad būs zināma informācija par katra konkrētā šķērsojuma tehnisko risinājumu, plānoto darbu gaitu, izmantojamo tehniku, tehnoloģiju, termiņiem u.c.

Lai maksimāli samazinātu autoceļa A8 rekonstrukcijas ietekmi uz zivju resursiem, ir svarīgi katra šķērsojuma projektēšanā ņemt vērā LZRA ieteikumus zivju resursiem nodarīto zaudējumu samazināšanai.

Direktora vietnieks

G. Korņilovs

Georgs Korņilovs

Birzaks 67612536